Inspectie SZW
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Eerlijk werken in de horecasector

Resultaten van inspecties in de horeca op het gebied van illegale tewerkstelling, onderbetaling en arbeidstijden.

In 2013 heeft de Inspectie SZW horecaondernemingen geïnspecteerd op naleving van de Wet arbeid vreemdelingen (WAV), de Arbeidstijdenwet (ATW) en de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (WML). Het doel van deze inspecties was het bevorderen van eerlijk werk.

Aanleiding

Misstanden in de horecasector leiden tot onnodige risico's en uitbuiting van werknemers, oneerlijke concurrentie tussen bedrijven, verdringing op de arbeidsmarkt en het ontlopen van premies en belastingen. De Inspectie SZW pakt daarom onderbetaling, illegale tewerkstelling, te lange werktijden en het werken onder slechte arbeidsomstandigheden aan. De Inspectie SZW inspecteert al enige jaren in de horeca op naleving van arbeidswetten. Eerdere inspectieprojecten leverden steeds veel overtredingen op van de Wav en WML. Daarom is in de periode januari 2013 tot en met februari 2014 opnieuw in deze sector geïnspecteerd.

Naar aanleiding van signalen van het UWV over een toename van het aantal aangevraagde tewerkstellingsvergunningen voor vrouwelijke Chinese koks, is binnen dit inspectieproject specifiek gekeken naar deze groep.

Inspectiepunten

De Inspectie SZW heeft bij horecaondernemingen gecontroleerd:

- Of de aanwezige werknemers legaal aan het werk waren, bijvoorbeeld met een geldige tewerkstellingvergunning;
- Of werd voldaan aan de voorwaarden van de tewerkstellingsvergunning, bijvoorbeeld of de werknemer wel het werk deed waar de vergunning voor was verstrekt;
- Of de werknemers het salaris ontvingen waar zij volgens de WML recht op hadden en
- Of de werkgever zich hield aan de arbeids- en rusttijden van de werknemers.
- Als er een uitzendkracht werd aangetroffen, controleerde de Inspectie ook het uitzendbureau. Zo konden er vanwege ketenaansprakelijkheid tijdens één inspectie verschillende werkgevers worden gecontroleerd.

Als de Inspectie SZW een overtreding van een van bovengenoemde wetten vaststelde, heeft zij een bestuurlijke boete opgelegd.

Inspectieresultaten

In totaal zijn in deze periode 1.452 inspecties uitgevoerd, waarbij 1.608 werkgevers zijn gecontroleerd.
Bij 339 inspecties zijn 1 of meer overtredingen geconstateerd (een overtredingspercentage van 23%) waarbij in totaal 358 werkgevers zijn beboet. Dit overtredingspercentage is hoger dan in eerdere jaren.

Tabel 1 Overtredingen 2011-2013

	2011	2012	2013
Totaal aantal verrichte inspecties	2.207	1.744	1.452
Totaal aantal inspecties met tenminste één overtredingen	416	299	339
Overtredings%	19%	17%	23%

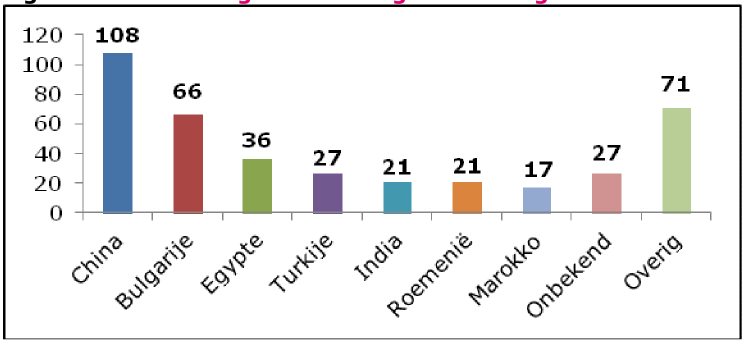
Op welke terreinen overtredingen zijn begaan, is te zien in onderstaande tabel.

Tabel 2 Overtredingen naar wet

Wet	Soort overtreding	Aantal overtredingen	% van het aantal overtredingen
ATW	Het ontbreken van een deugdelijke administratie van de arbeids- en rusttijden	1	0,3%
Wav	Het ontbreken van de benodigde tewerkstellingsvergunning	333	88,8%
WML	Onderbetaling	33	8,8%
	Ontbreken bescheiden ter bepaling loon of vakantietoeslag	5	1,3%
WvSr[1]	Opzettelijk niet voldoen aan een bevel of vordering van een ambtenaar of het opzettelijk belemmeren van een ambtenaar.	3	0,8%

Verreweg de meest geconstateerde overtreding was het ontbreken van de benodigde tewerkstellingsvergunning. Onderstaand figuur geeft de nationaliteiten weer van de illegaal tewerkgestelden die de inspecteurs in deze zaken zijn tegen gekomen.

Figuur 1 Aantal aangetroffen illegaal tewerkgestelden naar nationaliteit

Veel aangetroffen illegaal tewerkgestelden hebben de Chinese en Bulgaarse[2] nationaliteit. Ook is een aantal illegaal tewerkgestelden met onbekende nationaliteit aangetroffen. Hun nationaliteit kon formeel niet worden vastgesteld, omdat bijvoorbeeld de persoon in kwestie zich niet met een geldig id-bewijs kon identificeren.

De Inspectie SZW heeft in het kader van het inspectieproject horeca 358 boetes opgelegd voor een bedrag van ruim € 3,4 miljoen[3].

Er zijn 70 werkgevers met een tewerkstellingvergunning voor één of meer vrouwelijke Chinese koks geïnspecteerd. Bij 26 werkgevers (37%) heeft de Inspectie SZW een overtreding geconstateerd en een boeterapport opgemaakt.

Conclusies en vervolgacties

De Inspectie SZW inspecteert ondernemingen waar mogelijk wet- en regelgeving niet wordt nageleefd. De horecaondernemingen die de Inspectie SZW heeft geïnspecteerd, zijn geselecteerd op basis van waarnemingen van inspecteurs,,signalen van ketenpartners en risicofactoren. Dit betekent dat de resultaten van dit project geen representatief beeld geven van de gehele horecasector.

Wel blijkt uit de resultaten dat in de horecasector nog veel overtredingen plaatsvinden. Bijvoorbeeld opvallend is het hoge percentage overtredingen met tewerkstellingsvergunningen voor vrouwelijke Chinese koks. De Inspectie SZW neemt dit serieus, aangezien arbeidsmarktfraude leidt tot valse concurrentie en verdringing op de arbeidsmarkt. Daarom zal de Inspectie doorgaan met het inspecteren van horecaondernemingen op illegale arbeid, onderbetaling en arbeids- en rusttijden.

Het percentage inspecties waarbij een of meer overtredingen zijn geconstateerd, is in 2013 gestegen ten opzichte van eerdere jaren. Dit betekent dat de Inspectie SZW steeds meer zicht krijgt op ondernemingen die de wet- en regelgeving op het terrein van Arbeidsmarktfraude overtreden. Omdat Bulgaarse en Roemeense werknemers per 1 januari 2014 vrije toegang hebben tot de Nederlandse arbeidsmarkt, is de verwachting dat

[1] WvSr: Wetboek van Strafrecht
[2] Tot 1 januari 2014 mochten Bulgaarse en Roemeense werknemers alleen in Nederland werken met een tewerkstellingsvergunning.
[3] Dit zijn de door de Inspectie SZW opgelegde boetebedragen. Afhankelijk van eventueel bezwaar en beroep dan wel mogelijke matigingsgronden, kan het bedrag dat de overtreder daadwerkelijk moet betalen anders (lager) zijn.

het overtredingspercentage in 2014 en 2015 zal dalen. Ervaring leert helaas dat er horecaondernemers zijn die blijven zoeken naar arbeidskrachten die ze minder dan het minimumloon kunnen betalen. Wellicht dat dus de komende jaren personen met andere nationaliteiten illegaal zullen worden aangetroffen.

In 2014 is gestart met een tweejarig programma in de horeca. De Inspectie SZW heeft daarbij extra aandacht voor bedrijven die bewust de grenzen van de wet zoeken. Op basis van onderzoek en analyses focust de Inspectie SZW hiermee op ondernemingen en ondernemers waarbij de kans groot is dat zij de wet- en regelgeving overtreden. Ook zal de Inspectie SZW meer aandacht hebben voor “veelovertreders”: bedrijven waar de laatste jaren meer dan eens boetes zijn opgelegd.

Deze factsheet is een uitgave van:

Inspectie SZW

De Inspectie SZW maakt deel uit van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid